

Implicații economice ale aplicării “Normelor de întocmire a Studiilor de specialitate pentru gestionarea durabilă a vânatului” în cazul Bazei didactice de vânătoare a Facultății de Silvicultură Suceava

Nicolae GOICEA, Gabriel DĂNILĂ

1. Baza didactică de vânătoare a Facultății de Silvicultură Suceava

1.1. Structura folosințelor Bazei didactice de vânătoare

Universitatea “Ștefan cel Mare” Suceava are în gestiune, prin Facultatea de Silvicultură două fonduri de vânătoare care se constituie în “Baza didactică de vânătoare”. Cele două fonduri de vânătoare sunt:

- Fondul de vânătoare nr. 55 Mitoc situat în partea sudică a Podișului Dragomirnei;
- Fondul de vânătoare nr. 69 Râșca localizat în segmentul sudic al Obcinei Stânișoarei;

În tabelul 1 este prezentată structura suprafeței productive a celor două fonduri de vânătoare pe categorii de folosință și suprafața neproductivă cinegetic.

Tabelul 1. Structura suprafeței fondurilor de vânătoare
Table 1. The surface structure of hunting ground

Nr. crt.	Fond de vânătoare nr. ...	Suprafața totală (ha)	Mod de folosință (inclusiv luciul de apă)			Suprafața cinegetic neproductivă (ha)	Suprafața cinegetic productivă	
			Pădure	Arabil	Pășune		(ha)	%
1.	55 Mitoc	7160,0	2550,0 (35,7%)	410,0 (5,7%)	3195,0 (44,6%)	1005,0 (14%)	6155,0	86
2.	69 Râșca	14178,0	12630,0 (89,1%)	320,0 (2,3%)	938,0 (6,6%)	290,0 (2%)	13888,0	98

Suprafața F.V. 55 Mitoc cuprinde în cea mai mare parte pășune și teren agricol, arboretele fiind reprezentate prin trupuri de pădure dispuse relativ uniform în cuprinsul fondului. Deși reprezentată în procent de 35,7%, suprafața pădurilor din cuprinsul fondului este relativ accesibilă, fiind în permanență supusă presiunii activităților antropice (turism și activități de agrement dezorganizate, culesul fructelor de pădure, a ciupercilor și plantelor medicinale). Deși aceste păduri oferă vânatului hrană destul de variată, condițiile precare de liniște nu permit vânatului să o valorifice integral, cu deosebire în sezonul estival când afluxul populației în pădure este mult mai intens (Comșia, 1961).

În cazul F.V. 69 Râșca, suprafața păduroasă se constituie în masiv compact și bine încheiat, vânatul beneficiind de toate avantajele pe care le oferă amestecurile de fag cu brad, sub aspectul hranei și adăpostului. Și în acest fond condițiile de liniște a vânatului sunt frecvent afectate prin dispersarea excesivă a exploatării materialelor lemnoase din pădure, recoltarea dezorganizată a ciupercilor, a fructelor de pădure sau pășunatul animalelor domestice.

1. 2. Prezentarea faunei cinegetice

În urma lucrărilor de evaluare a efectivelor de vânat principal, efectuate în primăvara anului 2003 au rezultat efectivele prezentate în tabelul 2. În același tabel este prezentată și situația cotelor de recoltă aprobate de către M.A.A.P.M. pentru sezonul 2003/2004.

Tabelul 2. Efectivele evaluate și cotele aprobate pentru principalele specii de vânat ale fondurilor de vânatoare(sezonul 2003 - 2004)

Table 2. The estimated game population and the quotation consented to for the main game species of the hunting ground (2003 - 2004)

Specificație		Specia								
		Cerb nobil	Căprior	Mistreț	Urs	Iepure	Potârni -che	Lup	Râs	Pisică sălbatică
F.V. 55 Mitoc										
Efective	M	5	35							
	F	5	35							
Total F.V 55 Mitoc		10	70	50	-	580	30	-	-	2
Cote aprobate		0	3	6	-	60	0	-	-	0
F.V. 69 Râșca										
Efective	M	40	30	-	-	-	-	-	-	-
	F	60	40	-	-	-	-	-	-	-
Total F.V. 69 Râșca		100	70	80	8	50	-	6	4	10
Cote aprobate		7	4	8	1	0	-	2	1	1
Total cota aprobată		7	7	14	1	60	0	1	1	1

Cotele propuse de gestionar spre aprobare MAAP, au fost avizate favorabil și se constituie în planul de recoltă pentru sezonul de vânatoare 2003 / 2004.

2. Necesarul minim de hrană complementară pusă la dispoziția vânatului

Cunoscând efectivele de vânat rezultate în urma evaluării din primăvara anului 2003, au fost calculate cantitățile minime necesare pentru hrana vânatului, așa cum reiese din tabelul 3.

Aceste cantități pot fi calculate în baza a două acte juridice în vigoare, și anume:

- Contractele de gestionare a fondurilor de vânătoare 55 Mitoc și 69 Râșca, nr. 956 și 967, încheiate în martie 2001 între I.T.R.S.C. Suceava și Universitatea “Ștefan cel Mare” Suceava. Calculul este efectuat în temeiul Art. 7, alin. (7), lit. a), b) și c) din contractele de gestionare amintite;
- Ordinul 478 din 16 oct. 2002 al M.A.A.P. privind Normele de întocmire a studiilor de specialitate pentru gestionarea durabilă a vânatului. Calculul este efectuat cu respectarea cantităților prevăzute în Anexa la Instrucțiunile de aplicare a Normelor de întocmire a studiilor de specialitate pentru gestionarea durabilă a vânatului – tabelul nr.1 și tabelul nr. 2.

Tabelul 3. Situația comparativă privind calculul necesarului de hrană complementară

Table 3. The comparative situation concerning the calculation of the stuff

Nr. crt.	Specia	Necesarul de hrană complementară calculat conform Ordinului 478, anual				Necesarul de hrană complementară calculat conform contractelor de gestionare, anual			
		Total	din care ... (tone)			Total	din care ... (tone)		
			Fân + masă verde	Furaje concentrate	Furaje succulente și rădăcinoase		Fân + masă verde	Furaje concentrate	Furaje succulente și rădăcinoase
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
F.V. 55 Mitoc									
1	Cerb nobil	7,9	2,3	3,4	2,2	1,9	1,1	0,4	0,4
2	Căprior	13,7	3,1	7,4	3,2	1,6	1,6	-	-
3	Mistreț	15,2	12,2	-	3,0	4,8	-	2,4	2,4
4	Iepure	32,2	11,2	10,5	10,5	0,9	0,9	-	-
Total F.V. Mitoc		69,0	28,8	21,3	18,9	9,2	3,6	2,8	2,8
F.V. 69 Râșca									
1	Urs	19,7	-	11,8	7,9	-	-	-	-
2	Cerb nobil	97,5	26,7	17,7	53,1	11,4	6,8	2,3	2,3
3	Căprior	19,2	7,7	5,1	6,4	1,6	1,6	-	-
4	Mistreț	31,1	-	21,4	9,7	8,4	-	4,2	4,2
5	Iepure	9,9	2,0	3,9	4,0	0,3	0,3	-	-
Total FV Râșca		177,4	36,4	59,9	81,1	21,7	8,7	6,5	6,5
Total general		246,4	65,2	81,2	100,0	30,9	12,3	9,3	9,3

Se poate constata din analiza datelor din tabelul prezentat că, în total, cantitățile prevăzute prin ordinul M.A.A.P. nr. 478/16. 10. 2002 sunt de aproximativ opt ori mai mari decât cele prevăzute prin contractul de gestionare.

3. Aspecte economice

Baza Didactică de Vânătoare a Universității “Ștefan cel Mare” Suceava are ca principal scop conservarea biodiversității ecosistemelor cuprinse în teritoriul său și instruirea practică a studenților.

Din acest motiv, cheltuielile cu salariile pentru cei trei paznici de vânătoare angajați nu se regăsesc în balanța economică a bazei de vânătoare (tabelul 4), aceștia fiind plătiți de la bugetul de stat ca personal auxiliar în procesul formării viitorilor ingineri silvici.

În ipoteza în care planul de recoltă se realizează în totalitate, fără a lua în calcul vânatul mic și nici răpitoarele cu păr, se poate întocmi o balanță economică în care să se regăsească cheltuielile și veniturile pentru sezonul de vânătoare în curs.

Trebuie făcută mențiunea că, în această balanță, veniturile celor două fonduri de vânătoare didactice sunt cele atrase prin vânătorile cu vânători români și prin valorificarea carcaselor la vânatul mare.

Pentru întocmirea tabelului 4 s-au folosit următoarele prețuri medii:

- fân, masă verde: 1500 lei / kg;
- concentrate: 6500 lei / kg;
- rădăcinoase, suculente: 4500 lei / kg;

Prin Decizia nr. 38 din 24. 02. 2003 a Rectorului Universității “Ștefan cel Mare” s-au stabilit următoarele:

- Tarifele practicate pentru vânătorile cu vânători români sunt cele minime prevăzute în Anexa la Ordinul M.A.A.P. nr. 164 din 16 mai 2001, privind aprobarea nivelului tarifelor minime care se percep de la vânătorii români pentru acțiuni de vânătoare în România conform art. 1, alin A;
- Prețuri pentru carcasă conform art. 2:
 - cervide: 2,0 euro / kg;
 - mistreț: 1,0 euro / kg;
 - urs: 0,8 euro / kg.

Rezultatele obținute în urma calculelor sunt aproximative, deoarece nu se poate cunoaște apriori dacă vor exista cereri pentru autorizații de vânătoare în sezonul 2003 / 2004, numărul acestora sau speciile pentru care se va dori eliberarea autorizațiilor. De asemenea, trebuie specificat că realizarea planului depinde de o multitudine de factori independenți de voința gestionarului. În acest sens trebuie menționat că cele două fonduri didactice nu beneficiază de existența unor grupe de 20 – 30 de vânători experimentați (cum este cazul asociațiilor), care ajută la buna gospodărire a fondurilor pe care vânează. În cazul de față, o mare parte din lucrările specifice de gestiune (curățarea și repararea instalațiilor, deschiderea și întreținerea potecilor de vânătoare, administrarea hranei complementare și a sării, o parte din realizarea planului de recoltă – selecția, verificări de teren, combatere etc.), se realizează de către personalul tehnic angajat și de către studenții Facultății de Silvicultură Suceava, în perioadele de practică, în

timpul orelor prevăzute în Programa analitică a cursului “Vânătoare și salmonicultură”, precum și în perioada de pregătire a lucrărilor de diplomă.

Tabelul 4. Structura cheltuielilor și prețurilor Bazei Didactice de vânătoare pentru un an mediu de aplicare a studiului (la nivelul cotației EURO în luna septembrie 2003)

Table 4. The expanse and price structure of the hunting Didactic Base for average calculus per one year of application of the study (equivalent to EUORO in September 2003)

Cheltuieli (în milioane lei)			
Nr. crt.	Specificație	A. Cu respectarea prevederilor contractuale	B. Cu respectarea Ord. 478 / 16. 10. 2002
1.	Muniție: - 20 cutii cartușe cu proiectil multiplu - 35 cartușe cu glonț	5,0 1,8	5,0 1,8
2.	Deplasări Suceava – Mitoc, Suceava – Râșca (135 km dus - întors): - 2 deplasări / 3 săptămâni - 375 l combustibil	9,0	9,0
3.	Furaje	120,8	1075,6
4.	Alte cheltuieli (ogoare pentru hrana vânatului, sare, materiale întreținere etc.)	15,0	15,0
Total cheltuieli		151,6	1106,4
Venituri (în milioane lei)			
1.	Tarif trofeu: - cerb nobil (3 piese) - căprior (3 piese) - mistreț (5 piese) - urs (0,5 piese)		15,0 3,0 6,0 25,0
2.	Valorificare carcase: - cerb nobil (7 piese) - căprior (7 piese) - mistreț (14 piese) - urs (0,5 piese)		55,0 18,0 50,0 5,0
Total venituri			177,0

Chiar dacă valorile prezentate în tabelul anterior sunt orientative, se poate observa diferența foarte mare dintre cheltuielile efectuate în premisa respectării contractului de gestionare și cele făcute în cazul aplicării Ordinului 478/16. 11. 2002.

În situația prezentată nu au fost reliefate cheltuielile privind logistica și forța de muncă necesară amplasării zilnice sau periodice a cantităților de hrană

prezentate în tabel. Este vorba de atelaje pentru distribuirea furajelor, utilaje pentru dezapezire și personalul suplimentar necesar peazei permanente a locurilor de hrănire. Trebuie avută în vedere situația materială precară a locuitorilor din zonă care au acces permanent în pădure în vederea aprovizionării cu lemn de foc din produse de igienă, resturi de exploatare etc., sau a prezenței accidentale a animalelor domestice la pășunat.

4. Concluzii și recomandări

Analizând valorile rezultate în tabelele 3 și 4, se pot face următoarele mențiuni:

- Pentru administrarea cantităților de hrană complementară care au reieșit în urma calculelor, ar fi nevoie de o anumită logistică a cărei inițiere și întreținere nu se justifică economic, activitatea de vânatoare devenind nerentabilă. Chiar dacă scopul principal al celor două fonduri este unul de instruire a studenților, din punct de vedere economic, balanța dintre venituri și cheltuieli trebuie să fie echilibrată;
- Cantitățile rezultate din calcule conform Anexei 2 la Ordinul 478 / 16. 10. 2002 al Ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor privind hrana complementară a vânatului, sunt mult exagerate față de necesar, deoarece vegetația ierboasă, arbustivă și lemnoasă de pe cuprinsul celor două fonduri de vânatoare asigură necesarul de nutrienți pentru populațiile de vânat existente. Din experiența proprie și din cea a fostului gestionar (R.N.P), populațiile de animale din zonă folosesc hrana complementară doar în iernile deosebit de grele.
- Un cerb matur consumă circa 12 kg furaje pe zi (Cotta, 1982), iar conform ordinului ministerial (tabelul nr. 1) ar trebui acordat, minim, 5,5 kg hrană / zi / exemplar între 16 oct. și 30 apr. Acordarea unor cantități de hrană atât de mari vânatului (aproape jumătate din necesarul zilnic - pentru anumite perioade din an) ar conduce la transformarea activității cinegetice în una “semizootehnică”. În aceste condiții, noțiunile de “vânat” și “vânatoare” își pierd din sens. Deci, și din punct de vedere ecologic nu se justifică cantitățile rezultate în tabelul 3.
- Pentru a se crea posibilitatea aplicării unei vânători de tip “zootehnic” este necesară o logistică foarte costisitoare și modificarea radicală a principiilor de gospodărire a pădurilor. Această situație, în care exploatarea masei lemnoase din produse accidentale și de igienă (în cvasitotalitatea suprafeței pădurilor), nu permite acordarea de furaje concentrate și fibroase decât sub strictă supraveghere, fapt care implică, în afara costurilor ridicate pentru hrană și transport, angajarea de încă 5 – 6 paznici pe un fond de vânatoare;
- Din punct de vedere etic, activitatea cinegetică devine vulnerabilă în fața mișcării “antichasse” care este în expansiune în Europa.

În situația respectării cantităților de hrană prevăzute prin Ordinul 478 / 16. 10. 2002 al M.A.A.P., apreciem că deja se preconizează trecerea la o îngrijire a vânatului în sistem semizoozehnic. În acest sens, trebuie analizat dacă respectiva tendință este în acord cu strategia actuală a dezvoltării a sectorului cinegetic și adaptată strategiei în cauză.

Pentru implementarea unei strategii de dezvoltare a sectorului cinegetic în sistem semizootehnic ar fi necesară adaptarea modului de gestionare a pădurilor în acord cu acest deziderat, respectiv adoptarea unor măsuri minimale și anume:

- restricționarea la maxim a accesului populației, atelajelor și animalelor domestice în pădure;
- controlul strict al speciilor răpitoare;
- excluderea regenerării artificiale a pădurii prin puieți crescuți în pepinieră sau regenerarea în suprafețe îngrădite;
- afectarea unui procent sporit de suprafețe din fondul forestier pentru hrana vânatului

Ca recomandări, propunem revizuirea unor aspecte din “Instrucțiunile de aplicare a normelor de întocmire a studiilor de specialitate pentru gestionarea durabilă a vânatului” urmărind:

- punerea de acord a acestora cu strategia de gestiune a speciilor de vânat din România și cu principiile gestionării durabile a pădurilor;
- consultarea gestionarilor, în funcție de statutul fiecăruia, aceștia prezentând dinamica efectivelor la diferitele specii de vânat pentru cel puțin 20 de ani în urmă în corelație cu factorii climatici, precum și modul de acordare și cantitățile de hrană complementară din perioada analizată;
- stabilirea unui mod de calcul a cantităților de hrană complementară necesar pentru vânat în conformitate cu particularitățile fiecărui fond de vânătoare în parte, precum și cu statutul fiecărui gestionar;
- stabilirea unor “Chei de diagnoză ecologică” care să aibă în vedere date statistice reale deoarece efectivele optime stabilite în acest mod sunt bază în gestiunea vânatului.

Bibliografie

- Comșia, A. M., 1961 – Biologia și principiile culturii vânatului, Ed. Academiei, București,;
- Cotta, V., 1980 – Vânatul, Ed. Ceres, București,;
- Dănilă, G., 2002 – Studiu de specialitate pentru gestionarea durabilă a vânatului – F.V. 55 Mitoc, 30 pagini, nepublicat;
- Dănilă, G., 2002 – Studiu de specialitate pentru gestionarea durabilă a vânatului – F.V. 69 Râșca, 39 pagini, nepublicat;
- ***Contract nr. 956 de gestionare a fondului de vânătoare nr. 55 denumit Mitoc;
- ***Contract nr. 957 de gestionare a fondului de vânătoare nr. 69 denumit Râșca;

- *** Ordinul 478 / 16. 10. 2002 al M.A.A.P. privind aprobarea Normelor de întocmire a studiilor de specialitate pentru gestionarea durabilă a vânatului și a Instrucțiunilor de aplicare a Normelor de întocmire a studiilor de specialitate pentru gestionarea durabilă a vânatului;
- *** Ordinul 338 / 14. 05. 2003 al M.A.A.P. privind aprobarea cotelor de recoltă pentru speciile de faună de interes cinegetic, la care vânărea este permisă, pentru sezonul de vânătoare 15 mai 2003 – 14 mai 2004;
- *** Ordinul 668 / 2003 al M.A.A.P. privind aprobarea cotelor de recoltă pentru speciile urs, lup și pisică sălbatică ce se pot recolta în sezonul de vânătoare 2003 – 2004;

Abstract

Economic Implications of the Application of the Drawing Out Standards of the “Speciality Studies for the Lasting Administration of the Game” for the Hunting Didactic Base of the Forestry Faculty in Suceava

The paperwork focused on the discrepancy between the complementary food quantities estimated in concordance with Order 478/oct. 16th 2002 of M.A.A.P. on one side, and those estimated in concordance with the administration contracts.

Because of this discrepancy, some revisals should be done on more aspects from “The Application Directions of the Drawing out Standards of the Specialty Studies for the Lasting Administration of the Game”.

Keywords: complementary food, game, specialty studies.

Șef de lucrări dr. ing. Nicolae Goicea,
Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava
Facultatea de Silvicultură, silvic@usv.ro

Asist. ing. drd. Gabriel Dănilă,
Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava
Facultatea de Silvicultură,
g_danila@yahoo.com